

**Kluczowe postulaty zmian PFPŻ ZP i ZPPP Browary Polskie w ustawie z dn. 13 lipca 2023 r.
o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz
niektórych innych ustaw (tzw. ustawa o systemie kaucyjnym) przekazane do Ministerstwa
Klimatu i Środowiska**

1. Przesunięcie o rok (do 1 stycznia 2026 r.) obowiązku realizacji zbiórki przez system kaucyjny

Termin 1 stycznia 2025 r. należy uznać za całkowicie nierealny ze względu na znaczące opóźnienie w przyjęciu ustawy stanowiącej ramy prawne dla powstania systemu kaucyjnego w Polsce (wrzesień 2023 r.). Zbudowanie i uruchomienie **ogólnopolskiego, efektywnego środowiskowo i ekonomicznie, powszechnego i przyjaznego dla konsumentów** systemu zaledwie w ciągu kilkunastu miesięcy, jakie pozostaną do momentu wejścia w życie przedmiotowego obowiązku, czyli do 1 stycznia 2025 r., jest niemożliwe zarówno ze względów organizacyjnych, technicznych jak i **barier prawnych skutkujących nierównymi warunkami rejestracji podmiotów reprezentujących (operatorów systemu)**. Duże firmy wprowadzające napoje planujące założyć spółkę będącą operatorem¹ systemu kaucyjnego, są zmuszone ze względu na sumę obrotów przejść procedurę uzyskania zgody na koncentrację od Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów albo od Komisji Europejskiej (wyższe kryteria obrotowe niż dla zgłoszenia Prezesowi UOKiK). Uzyskanie zgody na koncentrację może trwać nawet do 6 miesięcy, a w przypadku konieczności uzyskania zgody na poziomie UE okres ten może wynosić ponad rok.

Oznacza to, że podmioty reprezentujące (operatorzy systemu kaucyjnego), którzy faktycznie reprezentują i działają na rzecz firm wprowadzających na rynek znaczącej ilości opakowań objętych systemem kaucyjnym są dyskryminowani w możliwości realizacji obowiązków, poprzez własny podmiot reprezentujący w stosunku do podmiotów, które nie mają obowiązku zgłaszania zamiaru koncentracji. To oczywista bariera w dostępie do rynku dla znaczącej rynkowo części przedsiębiorców.

Oznacza to, że nawet jeżeli nie zostanie zmieniony ustawowy termin wprowadzenia obowiązku zbiórki przez system kaucyjny, to ilość opakowań zbieranych od 1 stycznia 2025 r. w tym systemie będzie relatywnie niewielka w stosunku do całkowitej ilości wprowadzanych na rynek opakowań. Spowoduje to całkowity chaos informacyjny wśród konsumentów, firm wprowadzających i jednostek handlu detalicznego. Ten sposób wprowadzenia systemu nie przyczyni się do realizacji zakładanych w ustawie poziomów zbiórki odpadów opakowaniowych, wręcz utrudniając ich uzyskanie, gdyż ustawa zakłada, że tylko to co zostanie zebrane w systemie kaucyjnym będzie mogło być do tych poziomów zaliczone.

2. Wdrożenie systemu kaucyjnego zarządzanego przez jednego operatora oraz ustalenie kryterium odpowiedniej reprezentacji dla operatora

Zgodnie ze sprawdzonymi rozwiązaniami stosowanymi w zasadnicza większość krajów, powinien być wyłącznie jeden podmiot reprezentujący, utworzony przez firmy wprowadzające lub organizacje faktycznie je reprezentujące. **Podmiot reprezentujący powinien być utworzony przez wprowadzających napoje w opakowaniach jednorazowego użytku, którzy łącznie wprowadzają na terytorium kraju nie mniej niż 30% masy opakowań objętych systemem kaucyjnym**, co gwarantuje przejście pełnej i faktycznej odpowiedzialności wprowadzających za swoje odpady opakowaniowe i daje pewność, że podmiot ten będzie działał wyłącznie w celu jak najbardziej efektywnego środowiskowo i racjonalnego ekonomicznie wypełnienia obowiązków dotyczących poziomów zbiórki i użycia surowców wtórnych w tym recyklatu PET, przez przedsiębiorstwa branży napojowej (w tym soki, wody, napoje, piwa). Oparcie systemu na kilku podmiotach reprezentujących oznacza, że polski system kaucyjny będzie z natury rzeczy dużo droższy i mniej efektywny.

3. Zagwarantowanie dokonywania rozliczeń pomiędzy operatorami w zakresie kaucji i opakowań poprzez wprowadzenie dotkliwych sankcji dla podmiotów, które takich rozliczeń nie będą dokonywać w ustawowym czasie.

Nieprecyzyjne zapisy ustawy dotyczące zasad rozliczeń pomiędzy operatorami będą powodowały szereg problemów finansowych i organizacyjnych, które w skrajnych przypadkach mogą prowadzić do

---

¹ Operator – rozumiany jako podmiot reprezentujący zgodnie z zapisami przedmiotowej ustawy

bankructw podmiotów reprezentujących, pogorszenia się warunków finansowych jednostek handlu detalicznego i wprowadzających. Nieprecyzyjne zapisy ustawy przy wielu operatorach otwierają też pole do poważnych nadużyć finansowych wynikających z rozliczeń kaucji i możliwości jej wyłudzenia w jednostkach handlowych na olbrzymią skalę. Łączna wartość pobranej kaucji przy założeniu 50 gr za opakowanie wyniesie ponad 8 miliardów zł rocznie. Wszelkie nieprawidłowości w jej rozliczeniu będą miały katastrofalne skutki zarówno dla branży napojowej jak i jednostek handlu detalicznego.

Konieczne jest zagwarantowanie dokonywania rozliczeń pomiędzy operatorami w zakresie kaucji i opakowań poprzez wprowadzenie dotkliwych sankcji dla podmiotów, które takich rozliczeń nie będą dokonywać w ustawowym czasie (łącznie z natychmiastowym cofnięciem koncesji na prowadzenie działalności) oraz zagwarantowanie, że zabrane opakowania lub odpady opakowaniowe klientów operatora są własnością tego operatora i powinny być rozliczone pomiędzy operatorami zgodnie z wymogami ustawy. Jest to niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania systemu kaucyjnego, a zwłaszcza do umożliwienia wprowadzającym produkty w opakowaniach na napoje wywiązania się z ustawowych obowiązków w zakresie selektywnej zbiórki. Obecny zapisy ustawy stwarzają pod tym względem szerokie pole do nadużyć, a w skrajnych przypadkach do oszustw na wielką skalę. Stanowią realne zagrożenie finansowe zarówno dla firm wprowadzających, podmiotów reprezentujących jak i jednostek handlu detalicznego.

4. Pobieranie kaucji w całym łańcuchu sprzedaży

Kolejnym rozwiązaniem, które wyeliminuje problem w finansowym rozliczeniu pobranej i wypłaconej kaucji jest zmiana w ustawie, która spowoduje, że kaucja będzie pobierana na każdym etapie obrotu produktem objętym systemem kaucyjnym. Takie rozwiązanie było zapisane w pierwotnym projekcie ustawy oraz funkcjonuje **we wszystkich innych systemach kaucyjnych w UE** oraz w obecnym systemie kaucyjnym dla szklanych butelek wielokrotnego użytku. Podążanie kaucji za produktem w całym łańcuchu sprzedaży eliminuje możliwości defraudacji kaucji, problemy z jej rozliczeniem pomiędzy podmiotami reprezentującymi oraz gwarantuje poprawne rozliczenie się operatorów z jednostkami handlu detalicznego zapewniając szczelność całego systemu i jego prawidłowe funkcjonowanie. Rozwiązanie to gwarantuje również, że systemem kaucyjnym objęta zostanie również branża hotelarska i gastronomiczna, co obecnie nie ma miejsca i może być źródłem poważnych start finansowych dla operatorów i firm wprowadzających.

Z nieznanymi nam przyczyn i bez żadnego uzasadnienia oraz konsultacji rząd PiS usunął to rozwiązanie i zastąpił obecnie zapisanym w ustawie dysfunkcyjnym rozwiązaniem, w którym kaucja pobierana jest wyłącznie na etapie sprzedaży konsumentowi ostatecznemu.

W przypadku braku wdrożenia naszego postulatu koniecznym jest przyjęcie rozwiązań zapewniających, że prowadzący działalność hotelową lub gastronomiczną sprzedający produkty w opakowaniach objętych systemem kaucyjnym powinni być objęci obowiązkiem uczestnictwa w systemie kaucyjnym na zasadach określonych w ustawie, aby zapewnić szczelność systemu i objąć możliwie jak największą ilość opakowań wprowadzanych na rynek.

5. Niewliczanie kaucji do podstawy opodatkowania VAT

Wnioskujemy o przyjęcie rozwiązania, zgodnie z którym w podstawie opodatkowania VAT nie uwzględnia się „kaucji pobieranej zgodnie z przepisami ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi przy sprzedaży produktów w opakowaniach jednorazowego albo wielokrotnego użytku” - system kaucyjny powinien być zachętą dla społeczeństwa do działań pro środowiskowych, a nie dodatkowym podatkiem dla polskich konsumentów i przedsiębiorców. System powinien zachęcać podmioty handlu detalicznego do odbioru opakowań bez obawy powstanie dodatkowych zobowiązań podatkowych i sprawozdawczych związanych z rozliczaniem podatku VAT. Rozwiązanie to w odniesieniu do sprzedawców detalicznych, likwiduje problem ponoszenia kosztu ekonomicznego VAT od niezwróconych opakowań (np. butelek). Nie będą oni zobligowani do monitorowania okresów od dokonania sprzedaży i poboru kaucji. Zasadniczo w każdym wypadku będą pobierali i zwracali kaucję o tej samej wysokości, bez względu na to, z kim została zawarta transakcja sprzedaży towaru wraz opakowaniem zwrotnym lub jednorazowym (objętych systemem kaucyjnym).

Pragniemy zauważyć, że postulowane rozwiązanie funkcjonuje w szeregu krajów, które dotychczas wdrożyły system kaucyjny, w tym m.in. niedawno uruchomionych systemach na Łotwie, Słowacji oraz w Rumunii.

6. Uznanie wprowadzających butelki szklane wielokrotnego użytku o pojemności do 1,5 l za wprowadzających napoje bezpośrednio

Ustawa w obecnym brzmieniu zamiast wspierać istniejące obecnie systemy kaucyjne prowadzi do konieczności działania poprzez nowy podmiot reprezentujący, co doprowadzi do rozerwania obecnie funkcjonujących systemów. Obecnie działają już w Polsce skuteczne systemy kaucyjne na opakowania wielokrotnego użytku prowadzone przez producentów wprowadzających napoje w opakowaniach wielokrotnego użytku. W tych systemach obrót opakowaniami odbywa się w najbardziej efektywnym środowiskowo i finansowo modelu, w którym puste opakowania są odbierane z placówek handlu detalicznego przy dostarczaniu napełnionych opakowań. Takie rozwiązanie przyczynia się do zmniejszania emisji gazów cieplarnianych związanej z wykorzystywaniem opakowań do napojów. Ze względu na skalę działania operatorów systemów kaucyjnych oraz ilości butelek wielokrotnego użytku (około 700 mln szklanych butelek wielokrotnego użytku do piwa) integralną częścią tych systemów są dystrybutorzy hurtowi. Za ich pośrednictwem opakowania krążą w rynku możliwie najkrótszą drogą pomiędzy wprowadzającymi a handlem detalicznym. Także za ich pośrednictwem zawierane są stosowne umowy dotyczące sprzedaży produktów w opakowaniach wielokrotnego użytku oraz odbioru pustych opakowań. Tego rodzaju rozwiązania mają już długą praktykę, w ramach której został zoptymalizowany wpływ środowiskowy opakowań wielokrotnego użytku oraz zmaksymalizowane korzyści handlu detalicznego ze sprzedaży produktów w opakowaniach wielokrotnego użytku. Przy projektowaniu przepisów o wprowadzające takie same zasady działania dla opakowań jednorazowych oraz wielokrotnego użytku nie wzięto pod uwagę zasadniczej różnicy w cyklu życia tych opakowań. Opakowania jednorazowe są zbierane w ramach systemu z przeznaczeniem do recyklingu. Opakowania wielokrotnego użytku muszą jak najszybciej wrócić do producenta napoju, który ponownie je napełnić. Im szybciej wracają, tym większa jest częstotliwość ich użycia. Kolejna zasadnicza różnica wynika z faktu, że systemy kaucyjne na opakowania wielokrotnego użytku już istnieją i działają bardzo efektywnie – przepisy nie powinny więc ich niszczyć, wręcz przeciwnie powinny wzmacniać ich rozszerzenie, co jest zgodne z hierarchią postępowania z odpadami.

7. Wprowadzenie możliwości wnioskowania o DPR przez podmiot reprezentujący do recyklera

Zgodnie z 40g ust. 9 ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi, „podmiotowi reprezentującemu przysługuje prawo własności odpadów powstałych z opakowań, o których mowa w załączniku nr 1a do ustawy, zebranych w ramach systemu kaucyjnego”. Ponadto, zgodnie z art. 40i ust. 1 pkt 3 ustawy, podmiot reprezentujący „zapewnia transport opakowań do wprowadzającego produkty w opakowaniach na napoje lub wprowadzającego bezpośrednio produkty w opakowaniach na napoje oraz odpadów opakowaniowych do zakładu przetwarzania odpadów”. Dodatkowo, zgodnie z art. 40j ust. 2 pkt 6 lit. e) ustawy, podmiot reprezentujący zobowiązany jest do określenia i wdrożenia „zasad rozliczania odpadów opakowaniowych powstałych z opakowań, o których mowa w poz. 1 i 2 załącznika nr 1a do ustawy, przekazanych do recyklingu w ramach obowiązku uzyskania poziomów recyklingu, o których mowa w załączniku nr 1 do ustawy, między wprowadzającymi produkty w opakowaniach na napoje uczestniczącymi w systemie kaucyjnym”. Oznacza to, że podmiot reprezentujący jest odpowiedzialny za cały po konsumencki cykl życia odpadu opakowaniowego, który staje się jego własnością: zapewnienie selektywnej zbiórki, transportu do zakładu przetwarzania oraz rozliczenia przekazanych do recyklingu odpadów w celu uwzględnienia tych odpadów w osiągniętych poziomach recyklingu przez wprowadzających uczestniczących w systemie kaucyjnym.

Ustawa nie wyposażała jednak podmiot reprezentujący w konieczne narzędzia umożliwiające rozliczenie odpadów przekazanych do recyklingu w ramach istniejącego obowiązku recyklingu, ciążącego wciąż na wprowadzających. Podmiot reprezentujący, choć będzie odpowiedzialny za zagospodarowanie odpadów opakowaniowych po opakowaniach objętych systemem kaucyjnym, nie stał się odpowiedzialny za realizację obowiązku recyklingu tych odpadów; obowiązek tego recyklingu może być wciąż wyłącznie realizowany samodzielnie przez wprowadzającego lub poprzez powierzenie

obowiązku organizacji odzysku opakowań. Podmiot reprezentujący nie ma jednak możliwości uczestnictwa w udokumentowaniu tego procesu, przez co nałożenie na niego obowiązku określonego w art. 40j ust. 2 pkt 6 lit. e) ustawy, staje się praktycznie niemożliwe do wykonania.

Odpady opakowaniowe po opakowaniach objętych systemem kaucyjnym są odpadami pochodzącymi wyłącznie z gospodarstw domowych, powstających po wykorzystaniu produktów w tych opakowaniach przez użytkowników końcowych. Jednak zgodnie z art. 23 ust. 5 ustawy, wniosek o sporządzenie Dokumentu Potwierdzającego Recykling tego rodzaju odpadów może zostać złożony wyłącznie przez:

- 1) podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości albo
- 2) prowadzącego instalację komunalną albo
- 3) podmiot prowadzącego punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych albo
- 4) gminę organizującą odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

Zachowując więc istniejące zapisy art. 17 ustawy, w myśl których obowiązek recyklingu odpadów opakowaniowych realizowany jest przez wprowadzającego lub organizację odzysku opakowań, niezbędne jest umożliwienie podmiotowi reprezentującemu składanie wniosku o sporządzenie Dokumentu Potwierdzającego Recykling, tj. uzupełnienie katalogu podmiotów wymienionych w art. 23 ust. 5 ustawy właśnie o podmiot reprezentujący prowadzący system kaucyjny. Na uwagę zasługuje bowiem fakt, iż bez tego uprawnienia przedsiębiorca prowadzący recykling odpadów opakowaniowych, do którego zostaną przekazane odpady opakowaniowe zebrane w systemie kaucyjnym, nie będzie mógł sporządzić jedynej przewidzianej prawem dokumentacji potwierdzającej, że owe przekazane odpady zostały w ogóle poddane recyklingowi, i przekazać tych Dokumentów Potwierdzających Recykling wprowadzającemu lub organizacji odzysku opakowań. W takim przypadku odpady te znikną ze statystyki sprawozdawczej, przez co w sposób sztuczny obniżą się uzyskiwane poziomy recyklingu materiałowego wymagane w załączniku nr 1 ustawy.

8. Wprowadzenie kompensacji opłat z tytułu ROP

Dla opakowań zebranych w systemie kaucyjnym konieczne jest jednoznaczne ustanowienie zwolnienia z opłaty opakowaniowej przewidzianej dla zbiórki pojemnikowej tych opakowań w systemie komunalnym w celu uniknięcia podwójnego obciążenia tego samego opakowania z dwóch różnych tytułów. Ustawa nie przewiduje zmiany wprowadzanego do ustawy z dnia 11 maja 2001 roku o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej artykułu 3k (Dz. U. z 2020 r. poz. 1903).

Opłata na pokrycie kosztów odpadów powstałych z produktów tego samego rodzaju, które wprowadził do obrotu, pozostawionych w publicznych systemach zbierania odpadów, w tym na pokrycie kosztów utworzenia i utrzymania tych systemów, transportu tych odpadów i ich przetwarzania oraz uprzątnięcia oraz transportu i przetwarzania odpadów powstałych z produktów tego samego rodzaju jak odpady powstałe z produktów, które wprowadził do obrotu, w oparciu o ust. 3 ww. art. 3k obliczana jako iloczyn stawki opłaty oraz odpowiednio masy albo liczby wprowadzanych do obrotu w danym roku kalendarzowym przez danego przedsiębiorcę produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych wymienionych w załączniku nr 9. W konsekwencji ww. zapisu z opłaty nie zostały wyłączone opakowania, które będą podlegały selektywnej zbiórce w ramach systemu kaucyjnego, na koszt przedsiębiorców. Opakowania te nie będą pozostawiane w publicznych systemach zbierania odpadów ani nie będą uprzątnięte przez podmioty publiczne.

Konieczne jest wyłączenie z opłaty produktów, których opakowania będą podlegały selektywnej zbiórce w ramach systemu kaucyjnego. Opakowania te nie będą pozostawiane w publicznych systemach zbierania odpadów ani nie będą uprzątnięte przez podmioty publiczne. Przy wprowadzeniu systemu kaucyjnego przepis ten będzie niespójny i rażąco niekorzystny dla przedsiębiorców.

9. Przeznaczenie kaucji za niezwrócone butelki szklane wielokrotnego użytku na zakup nowych butelek

W przypadku butelek szklanych wielokrotnego użytku ze względu na ich specyfikę system ten obejmuje nie tylko obrót na rynku produktu z kaucją oraz pustego opakowania, ale również infrastrukturę niezbędną do jego istnienia w zakładzie produkcyjnym (mycie i segregacja butelek), a także samo opakowanie, które nie staje się odpadem w momencie konsumpcji produktu w nim zawartego. Tak więc finansowanie systemu kaucyjnego w przypadku opakowania wielokrotnego użytku oznacza także możliwość zastąpienia butelek zagubionych w rynku lub uszkodzonych w sposób uniemożliwiający ich dalsze użytkowanie, tak aby zapewnić niezbędną populację butelek w użyciu w ramach systemu.

Zmiana brzmienia projektu w powyższym zakresie pozwoliłaby zachować chociaż w części zasady funkcjonującego obecnie systemu depozytowego dla opakowań szklanych wielokrotnego użytku w świetle których kaucja pobierana za opakowania służy odtworzeniu opakowań w przypadku braku ich zwrotu. Przy braku szczegółowego zapisu regulującego taką możliwość można wnioskować, że kwota niezwróconej kaucji nie mogłaby być przeznaczana na finansowanie takich celów jak obecnie, co oznaczałoby negatywne konsekwencje dla konsumentów ze względu na konieczność podniesienia cen produktów oferowanych w takich opakowaniach.

10. Dopasowanie minimalnych poziomów selektywnej zbiórki do unijnych regulacji

W ustawie przyjęte zostały minimalne poziomy selektywnego zbierania opakowań i odpadów opakowaniowych dla puszek i butelek szklanych wielokrotnego użytku w takiej samej wysokości, jak dla butelek z tworzyw sztucznych, które to poziomy wynikają z dyrektywy Single Use Plastics (77% w 2025 r. i 90% w 2029 r.). Tak wysokie poziomy nie są jednak wymogiem ustawodawstwa unijnego w stosunku do wyżej wymienionych opakowań. W związku z powyższym proponujemy przyjęcie dla tego rodzaju opakowań poziomów selektywnego zbierania jak dla celów recyklingu określonych w Dyrektywie PE i Rady (UE) 2018/852 z dnia 30 maja 2018 r. zmieniającej dyrektywę 94/62/WE ws. opakowań i odpadów opakowaniowych, które wynoszą dla puszek metalowych odpowiednio: 78% w 2030 r., zaś dla szkła 75% w 2030 r.

Przyjęte w projekcie ustawy poziomy w przypadku butelek szklanych wielokrotnego użytku uniemożliwiają w praktyce zwiększenie używania przez producentów butelek szklanych wielokrotnego użycia poprzez wprowadzanie nowych produktów/marek na rynek lub zastępowanie produktów/marek w butelkach jednorazowych butelkami wielokrotnego użytku, ze względu na brak możliwości osiągnięcia tak wysokich poziomów przynajmniej w pierwszych latach stosowania takiego rodzaju opakowania. Doświadczenie pokazuje, że konsumenci potrzebują przynajmniej 3 lat do wyrobienia nawyku oddawania butelki szklanej i średnio w pierwszym roku wraca do producenta około 40% tego rodzaju opakowań. Ze względu na specyfikę rynku opakowań szklanych do napojów oznaczenie na butelce informujące o kaucji jest niewystarczające do wyrobienia odpowiednich nawyków wśród konsumentów. W przypadku opakowań jednorazowych, po uruchomieniu systemu kaucyjnego, automatycznie wszystkie butelki z tworzyw sztucznych i puszki metalowe do napojów będą objęte kaucją. Natomiast w przypadku butelki szklanej na rynku występują zarówno butelki jednorazowego użytku, jak i butelki wielorazowego użytku, co powoduje brak automatyzmu w zrachowaniach konsumenckich. Bariera ta szczególnie będzie silna w przypadku próby zmiany butelki jednorazowej na butelkę wielokrotnego użytku, co jest bardzo pożądane z punktu widzenia środowiskowego. Konsumenci będą musieli nauczyć się, że ta sama marka napoju oferowana dotychczas w butelce jednorazowego użytku zmieniła swoje opakowanie na zwrotne. Wysokie opłaty produktowe połączone z nierealnymi do osiągnięcia poziomami selektywnego zbierania szklanych butelek wielokrotnego użytku zniechęcą producentów do takich zmian ze względu na duże ryzyko nieuzyskania wymaganych poziomów w pierwszych latach stosowania butelki zwrotnej. Takie poziomy mogą uzyskać wyłącznie te opakowania, które od wielu lat są w świadomości konsumentów opakowaniami z kaucją.

Ponadto, w projekcie ustawy w **nieuzasadniony sposób założono szybki, coroczny wzrost poziomów selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych z tworzyw sztucznych**, chociaż również nie jest to wymogiem ustawodawstwa unijnego. Doświadczenia z innych krajów europejskich wyraźnie wskazują, iż w pierwszych latach funkcjonowania systemów kaucyjnych osiągane są niższe poziomy selektywnego zbierania (w pierwszym roku wydajność systemu wynosi ok 60%) ze względu na konieczność przyzwyczajania się wszystkich konsumentów do dokonywania zwrotu do placówek handlowych opakowań i odpadów opakowaniowych. Z tego względu poziomy selektywnego zbierania

odpadów opakowaniowych z tworzyw sztucznych w pierwszych latach funkcjonowania systemu kaucyjnego powinny być zrównane do poziomu wyznaczonego przez prawodawstwo unijne, czyli 77%.

11. Dostosowanie maksymalnej stawki opłaty produktowej do obowiązujących regulacji

Wnioskujemy o dostosowanie wysokości maksymalnej stawki opłaty produktowej dla opakowań wprowadzanej przedmiotowym projektem ustawy o systemie kaucyjnym do obowiązującego już w Polsce aktu prawnego, tj. do *ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz.U. 2023 poz. 160)*.

Uważamy, iż maksymalna stawka opłaty produktowej dla opakowań wynikająca z *projektu ustawy o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz niektórych innych ustaw (nr druku 3380)* z tytułu niewykonania obowiązku poziomów selektywnego zbierania opakowań i odpadów opakowaniowych w ramach systemu kaucyjnego powinna być równa wysokości maksymalnej stawki opłaty produktowej dla opakowań przyjętej art. 35 *ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz.U. 2023 poz. 160)* wynoszącej 4,50 zł za 1 kg.

12. Wyłączenie odpadów opakowaniowych po produktach mlecznych z zakresu systemu kaucyjnego

Objęcie opakowań po jogurtach pitnych i po innych pitnych produktach mlecznych wymaganiami systemu kaucyjnego było inicjatywą poprzedniej polskiej administracji rządowej, w naszej opinii utrudniającą pracę handlu i operatora systemu kaucyjnego. Wyżej wymienione produkty zawierają m.in. żywe kultury bakterii, więc objęcie ich systemem kaucyjnym uniemożliwia stworzenie bezpiecznego pod względem sanitarnym i higienicznym systemu zbiórki i przechowywania opakowań po takich produktach. Ponadto obecnie finalizowany w Unii Europejskiej projekt rozporządzenia ws. opakowań i odpadów opakowaniowych, zmieniającego rozporządzenie (UE) 2019/1020 i dyrektywę (UE) 2019/904 oraz uchylającą dyrektywę 94/62/WE (PPWR) przewiduje, że obowiązkowo wdrażane w UE systemy kaucyjne nie obejmą opakowań po mleku i produktach mlecznych, więc niecelowe byłoby wcześniejsze włączenie tych odpadów opakowaniowych do systemu kaucyjnego w Polsce.

13. Okres przejściowy dla opakowań bez oznakowania systemem kaucyjnym

Postulujemy wprowadzenie okresu przejściowego na wyprzedaż przez wprowadzających zapasów opakowań oraz produktów w opakowaniach nieobjętych nowym systemem kaucyjnym – tj. takich, na których nie naniesiono oznaczeń nowego systemu kaucyjnego (butelki plastikowe, puszki metalowe) oraz zapasów produktów w opakowaniach wielokrotnego użytku (szklane butelki) na których nie naniesiono oznaczeń nowego systemu kaucyjnego. Okres powinien umożliwić wyprzedaż, ale być stosunkowo krótki, stąd postulujemy okres 6 miesięczny od momentu uruchomienia nowego systemu kaucyjnego. W tym okresie wprowadzający mogliby wprowadzać jeszcze na rynek produkty w opakowaniach bez oznaczeń nowego systemu. Takie rozwiązanie:

- pozwoli na uniknięcie zniszczenia istotnych ilości pełnowartościowych napojów – będzie przeciwdziałać marnowaniu żywności;
- pozwoli wprowadzającym, którzy będą już ponosić koszty zbudowania i wdrożenia systemu kaucyjnego, na uniknięcie dodatkowych całkowicie zbędnych kosztów;
- zmniejszy ślad węglowy związany z wprowadzaniem produktów w opakowaniach, bo, w przypadku konieczności zniszczenia produktów, wprowadzający wprowadziliby do obrotu takie same ilości produktów w nowych opakowaniach;
- zmniejszy masę odpadów opakowaniowych, jakie należy poddać recyklingowi.

14. Oznaczanie opakowań na napoje symbolem systemu kaucyjnego, bez wysokości kaucji

Postulujemy rozwiązanie, które nakłada obowiązek informowania na etykiecie o objęciu systemem kaucyjnym bez konieczności nadruku wysokości kaucji, gdyż wszelkie zmiany wysokości kaucji generują konieczność przeprowadzenia złożonych działań operacyjnych związanych ze zmianą etykiety opakowania. Ponadto, kluczową z punktu widzenia konsumenta informacją jest to, iż opakowanie po

napoju powinno być zwrócone do punktu handlowego. Powyższe rozwiązanie jest pro środowiskowe gdyż pozwoli uniknąć marnotrawstwa produktów, opakowań jak i etykiet.

15. Wprowadzenie jednakowego określenia „jednostki handlu detalicznego i/lub hurtowego”

Postulat wynika z chęci zapewnienia poprawności i spójności legislacyjnej zapisów ustawy. W przypadku przepisów dotyczących jednostek handlu detalicznego lub hurtowego należy w miejscu zapisu „jednostki handlu detalicznego i hurtowego” zastosować w treści ustawy ujednolicony zapis „jednostki handlu detalicznego **lub** hurtowego”, aby doprecyzować, iż przepisy dotyczą obydwu rodzaju podmiotów.

16. Wprowadzenie dla podmiotów reprezentujących możliwości decydowania o przeznaczeniu odpadów opakowaniowych

Zgadzamy się, że system kaucyjny powinien być finansowany m.in. przez przychody ze sprzedaży materiałów pochodzących z przetwarzania odpadów opakowaniowych, jednak zwracamy uwagę, że obecny zapis wprowadzanego art. 40i. 4 *„Środki finansowe pochodzące z nieodebranej kaucji oraz ze sprzedaży materiałów pochodzących z przetwarzania odpadów opakowaniowych przeznaczają się na finansowanie systemu kaucyjnego.”* wymusza dokonanie przetworzenia odpadów opakowaniowych, nie dając możliwości podjęcia decyzji o sprzedaży samych odpadów opakowaniowych do recyklingu, co w niektórych przypadkach może być uzasadnione.

W związku z powyższym wnioskuje się o zmianę na: *„Środki finansowe pochodzące z nieodebranej kaucji oraz ze sprzedaży odpadów opakowaniowych lub materiałów pochodzących z przetwarzania odpadów opakowaniowych przeznaczają się na finansowanie systemu kaucyjnego.”*